III. évfolyam. Jánosháza, 1909. április hó 17. 16. szám.

Jánosháza és Vidéke

Társadalmi és helyiérdekü hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona

Egyes szám ára 20 fillér.

Dr. MARTON ADOLF
felelős szerkesztő és kiadó.

NOVÁK PÁL
szerkesztő.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez intezendők.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON
Nyilt-tér sora 40 fillér.
Hirdetések megegyezés szerint közöltetnek.

Élelmesség!

Irta: Novák Pál.

Alig pár hónapja, hogy Kántor Béla kereskedő városunkban, — az özv. Altstädterné-féle házban, — rövid- és divatáru üzletet nyitott.

A megnyerő külsejü fiatalember olyannyira megnyerte a hitelezők bizalmát, hogy rövid idő alatt körülbelül husz—harmincezer korona értékü árut kapott hitelbe.

Az üzlet szépen kezdett virágozni.

De amint nyáron, a legkellemesebb, a legjobb időt is megzavarja néha egy-egy villámlással és meny-

E minősités révén Kántor Béla az *orgazda* jelző jogos használatára érdemesittetett — amely tényt a Szombathelyi kir. ügyészség a vád alá helyezés által hivatalosan is megerősitett.

Kántor Béla látva, hogy az ő *leghasznosabb* cselekményeit a hivatalos urak más szemüvegen nézegetik és a törvényparagrafusokkal méregetik, sőt illő megjutalmazásáról is óhajtanak gondoskodni, tehát gondolt merészet és nagyot.

Potom áron, amit lehetett eladott s az igy összegyült pénzzel — körülbelül nyolcezer koronával — mint valami mesebeli tündér elrebegte:

Ez maga a tény.

De ez a tény nem áll egyedül a maga nemében.

Napról-napra történnek hasonló dolgok a nagy világban.

Ma itt, holnap ott bukik meg egy-egy *elismert*, egy-egy *törekvő*, — de a sors mostohasága révén kedvezőtlen körülmények közé került (?) *üzletember*.

S amig a hitelezők alig kapnak követeléseikből néhány százalékot, addig a *szegény tönkrejutott* legtöbbször a markába nevet s rövid idő mulva a titokban összegyüjtögetett és félrerakott pénzekből vagy uj üzletet nyit

tor Bélát is megakasztotta üzletének teljes felvirágoztatásában egy kellemetlen, egy titkoit esemény, amely azonban a szombathelyi rendőrség jóvoltából elvesztette titkos jellegét, sőt a legtárgyilagosabb elbirálás alkalmával bünüggyé minősittetett.

— volt . . . nincs.

Elillant, mint a kámfor.

Most pedig, mig ő, tudja Isten hol, tán épen a markába nevet, addig a károsult felek sopánkodva nézegethetik a szanaszét heverő, de *tehermentes* csomagokat.

jövedelmező vállalkozásba kezd.

Ezt nevezik ma *élelmességnek*.

És az ilyen élelmességek következményeként tulajdonképen ki károsodik? Tán a hitelező?

A hitelező a legkevésbbé.

Hisz az elvesztett pénzösszegnek

TÁRCA

Holnap . . .

»Sorsát nem kerülheti el az ember.«
Tudom, hogy minden megváltozik egyszer
Ma még valami ůz, valami kerget,
Hogy édes, csalfa álmok után menjek.
Ma még merészen törtetek előre
S nem hallom, amint mondja: »Balga, dőre.«
Ma még az élet nem rideg valóság
S nem érzem a tövist ha tépek rózsát.

De holnap már talán én is megállok,
Nem keresek egy jobb, egy szebb világot
S melyek után ma még rajongva járok
Hiába csalnak majd az édes álmok.
Egy égő szempár reszkető sugára
Megállit majd engem is a bolygásba
És amit eddig odafenn kerestem,
Az ég helyett majd ráakadok itt lenn.

Novák Pál.

A cvikker.

Irta: Király János.

— Ej! Novakovics, de komiszul orgonál. Pedig majdnem az orrával turja azt a kottát.

— Ja, tanár ur kérem, rövidlátó vagyok. Muszáj közel hajolnom ezekhez a micsodákhoz . . . kottákhoz.

— Ha nem lát, akkor hordjon cvikkert vagy méginkább ilyen szemüveget, mint az enyém, ez nem egy könnyen esik le az orráról s még lesz hozzá tudós ábrázatja.

— Ezt könnyü mondani, tanár ur kérem, de nehéz végrehajtani, minekutána szegény az eklézsia. Az ilyen deákembernek csak éppen annyira van, hogy éhen nem hal. Ha még talán a tanár ur kölcsönözne, akkor volna pénze s esetleg cvikkerre is.

— Én szivesen kölcsönöznék, kivált, ha volna miből. Szegény ám a tanárember is, annak sem szórják a pénzt. Egy kis fizetésemelés jót tenne, elkelne.

— Igy, amint látszik, nem egyhamar lesz ablak a szememen.

Barátaim hangosan nevettek, vigyorogtak e beszélgetés alkalmával.

Én a billentyüket nyugodtan bököttem tovább, abban a lassu tempóban, mint előbb, vagy talán még lassabban és az orgonakönyvhöz még jobban odahajoltam, mert hát a lecke végét még nem tudtam.

Egyszer azonban mégis megszállt a szentlélek. Vágytam jobban látni a világot. Havi zsebgázsimat feláldoztam a cvikkerre. Csak ugy vaktában nem akartam az orromra tenni az orrcsiptetőt, azért elmentem egy ajánlott szemorvoshoz.

Jaj, mamám! . . . Orvoshoz? . . . Rossz hirét hallottam nekik . . . Keresztülkasul vagdossák az embert, nem kiméinek senkit . . . Jaj-ja-ja-ja-jaj! . . . Mi lesz az én szememmel?

Hiába! Nincs mit tenni, el kell menni.

Az illető szemorvos (talán) emeleten lakott. — Visszafojtott lélekzettel mentem a lépcsőn föl az első elő orvoshoz. Az ajtón a névjegye ki volt bökve. Ez az. Mindjárt kopogtattam, de egy kukkot sem hallottam belülről. Azért mégis benyitottam.

duplájával emeli ilyenkor az árakat.

Hát akkor ki károsodik?

Mindenesetre a fogyasztó közönség. Az amugy is agyonsanyargatott, az amugy is szegény nép.

És van-e nagyobb lelketlenség, mint összeharácsolni, mint igy *modern uton* elrabolni a szegény néptől a veritékes munka révén szerzett, az össze kuporgatott filléreket?

Lehet-e áldás az ilyen galád módon szerzett vagyonon?

Pedig hányan vannak olyanok, akik mind ilyen uton-módon szerezték vagyonukat.

És a mai *modern* társadalom megtüri kebelében az ilyen becstelen egyéneket.

— Vajjon miért?

— Mert ma a *pénz beszél* . . .

— A becsület mellékes.

— Innen van az, hogy ma már minden tiz ember közül csak egy marad becsületes, a többi kilenc inkább meggazdagszik.

Már pedig, ha valaki nem örököl, se lutrin nem nyer, akkor tisztességes uton, becsülettel nem tud hirtelen meggazdagodni.

Vagy tán tisztességes uton való meggazdagodás az, ha bármilyen adott esetben a furfangosabb hálátlanul visszaél az együgyübb tájékozatlanságával és azt a lehető legnagyobb mértékben megkárositja? (Alapelv: Az egyik fél gazdagodása a másik fél károsodását idézi elő?

Ma még mindez könnyen lehetséges, mert a laza törvények hiányos paragrafusai között hamar eltéved az igazságosság.

De remegjenek a hitványlelkűek:

„Mert él az Ur. Lesz még itélet.
Megvesszőzni a bünt, a vétket.

* * *

Ime egy másik tény.

Amikor hire futott városunkban annak, hogy Kántor Béla — bukni készül, — akkor, nagyon sokan olyanok, akik müveltetknek, becsületeseknek tartják magukat, — férfiak, nők vegyest — megrohanták a kérdéses üzletet és ki pénzért, ki ingyért hordták erre is, arra is a különböző árukat.

Kérdem, vajjon tudják-e az illetők, hogy akkor, amikor a csalárd uton bukni készülő kereskedő hitelbe vett áruit potom áron megvették, ugyanakkor ők is segédkezet nyujtottak a csaláshoz és ők is bünrészesekké váltak?

Vajjon tudják-e azok, akik részint dugva, részint nyiltan fizetés nélkül emeltek el egyes árukat, hogy e cselekedetük által közönséges tolvajokká alacsonyodtak le?

Nem hiszem, hogy tudják, nem hiszem, hogy éreznék tettük ocsmányságát, mert akkor visszadobták volna a jogtalanul elsajátitott, vagy piszkos uton megszerzett dolgokat.

Avagy tán azt gondolják az illetők, hogy a nagy titokban elkövetett tettük *tényleg titok* és a már ugyis sokat toldott-foldott becsületük még ezek után is tisztán ragyoghat? Oh akkor nagyon csalódnak.

Tán már abban az órában, amelyikben titkon cselekedtek, tudtunk róla.

Rátudnánk mutatni ujjal mindegyikükre.

Most is csak *kiméletből* hallgatjuk el neveiket, mert nem akarjuk meggondalatlan tettük miatt pelengére állitani őket.

De reméljük, sőt elvárjuk, hogy az okozott károkat jóvá fogják tenni az által, hogy a jogtalanul elsajátitott és az ocsmány uton szerzett dolgok értékének megfelelőleg, — ha névtelenül is, de adakozni fognak a jánosházai szegények javára.

A megátalkodottakra és az elbizakodottakra pedig majd lesz gondunk. Ők vigyázzanak magukra, mert *ami késik, nem mulik!*

* * *

»Igazságosság, becsületesség, hol késel az éji homályban?«

A könyv.

A magyar nép — hála Isten — megérezte, hogy az életben minden pályán, minden sorsban javarészint az boldogul, akinek az esze ki van csiszolva. Ember legyen a talpán, aki meg tud állani ma, aki panaszkodás nélkül, megelégedetten tudja átélni az életet.

Örvendetes dolog, hogy a nép fia képezi magát. Most már nem elég neki a kalendárium, nem kapkodja a vásári ponyván éktelenkedő füzeteket, melyek sötét bünökről, alantas dolgokról mondanak borzalmas dol-

---

A felelmetes orvos helyett egy egyszerü szobát találtam butorzat nélkül. Hol van itt az orvos? — kérdém magamban. Talán utat tévesztettem? Az nem lehetséges. Hiszen ott hátul a sarokban állt egy pasas, ez alighanem az orvost várja. Ez csak fogadó szoba lehet. Most tudom, hogy az is volt.

Egy tiz perc mulva rám került a sor.

— No, mi tetszik, uram? — kérdi a kis, szakállás orvos.

— Rövidlátó vagyok, doktor ur. Megakarom vizsgáltatni a szememet, hogy milyen számu cvikkert hordják. Mert már olyan rosszul látok, hogy az eget bögönek nézem.

— Hát olvassa el, nézze, azokat a betüket — és a falra felvert nagy papirosra mutat, melyen kisebb-nagyobb betük feketéllettek.

— Nagy betüket elolvasom, de a kicsinyeket nem.

— Akkor próbálunk üvegeket . . . Hát most?

— A középszerü betüket látom, de a kisebbeket nem.

— Próbálunk még tovább.

És addig próbált, addig rakocsgatta az orromra a különböző erősségü üvegeket, mig a legeslegkisebbiket el nem olvastam.

A receptet megirta és örvendezve vágtattam a közeli optikushoz, — előbb azonban vagy öt koronát leszurkoltam az orvos kezébe . . .

— Alázatos szolgája! Kérek ilyen számu cvikkert — és előmutattam a cédulát.

— Olcsóbb vagy drágább fajtát parancsol-e?

— Majd meglátom.

Az optikus bácsi egész egy halom orrcsiptetőt rakott le elém. Mindegyik más és más alaku, formáju, áru volt. Sok válogatás után egyet megtartottam, Mindjárt föl is próbáltam. Szent Kleofás! Hisz más a világ, mint eddig! Sokkal szebb, sokkal szinesebb, sokkal mozgékonyabb előttem minden (mint a karaván)!

Most már cvikkeresen léptem ki az utcára. A meglepetések csak most jöttek meg. A cvikkerem minduntalan lekivánkozott a földre, sokszor a levegőben kellett kapkodnom utána, szóval nem igen érezte jól magát az orromon. A mélységet nagynak mutatta, az emelkedést dombnak láttam rajta s igy hol nagyokat léptem, hol meg-megbotlottam. Ami azelőtt szép volt, most csunya lett, ami csunya volt, szebb lett. Nagy lett az átváltozás.

Hazaérkezvén első dolgom volt megpróbálni, vajjon hogyan látom a kottákat. Pompásan. Oly egyenesen ültem az orgona mellett, mint a peckes baba; az ujjaim ugy jártak, mintha dróton rángatták volna. A siker nagy lett.

— Hogyan, hogy olyan jól orgonál ma, Novákovics?

— Hát nem látja a tanár ur, hogy már cvikkert viselek?

— Csakugyan . . . most veszem észre. Ugy találomra vette?

— Nema. Megvizsgáltattam magam az orvossal.

— Mutassa, milyen üvegje van, addig próbálja fel az enyémet . . .

— Melyiken lát most jobban?

— A tanár urén jobban látok.

— Azt elhiszem. Az enyém drágább is volt ám! . . . Mennyi volt a magáé?

— Öt korona.

— Lássa az enyém harminc korona volt.

— Meg is látszik.

— Ezentul legalább herr von Novákovics hallunk öntől is jó orgonálásokat.

— Ezentul . . . igen Hiszem és remélem is, mert most látok, eddig csak néztem.

— —

gokat. Mióta az iskola a betü szeretetére megtanitotta a népet, amióta a tanyai gyerek is messze faluba bandukol az iskolába, a könyv életszükséglet lett. A nép iszi keresi, szereti a jó könyvet s azokat megbecsüli. Arany János Toldiját ott tartja a zsoltár mellett a mestergerendán, Petőfi költeményeit házról-házra adja, Jókai »Uj Földes Ur«-ában gyönyörüségét látja.

A könyv az ujkor követelménye. Jó tiz esztendeje, hogy több vármegyénkben a földmivelésügyi miniszter nyilvános könyvtárakat állitott föl. Valami harmadfelezert. Mily kedves kép. Hetenként a faluházán, az iskolában, az olvasókörben megjelenik a falu minden rendü-lelöja, behozza az elolvasott könyvet. És másikat vesz ki. Ahol ez igy van, ott nem unalmaskodnak, nem pletykáznak, nem fülköznek, hanem olvasgatnak, tanulnak, müveiődnek.

Akinek história kell, a nyilvános könyvtárban sokat talál, aki a verseket szereti, az elmét gyönyörködtető költeményeket olvashat, aki az elbeszélést kedveli jobban, az bőven válogathat azokban az örökszép könyvekben, melyekben a lélek finomul és amelyekben a jóra hajló szív erkölcsi tanulsággal telik meg, felvértezvén az embert, hogy az életben meg ne botoljon.

Mind e munkákat azonban nem volna teljes a gazdasági nép könyvtár, ha nem foglalnának helyet ott a gazdasági könyvek, melyek mindegyike a gazda barátja, megtanitván mindazokra, amelyek ismeretével több iesz a jövedelme.

A községek nemes versengésben jelentkeznek ma is a könyvtárért. A földmivelésügyi miniszteriumban sorjában a maga [illegible] azokat.

Elejtett beszédek.

X. Tudod e melyik a legujabb közmondás Jánosházán?

Y. No melyik?

X. Elillant mint a Kántor.

* * *

X. Hova mehetett Kántor Béla?

Y. Elment Pácsonyba.

X. Ugyan ne meséljl

Y. Na igen, Letért az egyenes utról

* * *

X. Hogy tudta a sarki korcsmáros a mostani csaposát megfogadni? Hisz az szidta eddig legjobban és leghangosabban?

Y. Igen szidta, de csak azelőtt.

X. És most?

Y. Csak nem bolond, hogy a gazdáját szidja. . . .

Tüske.

Héti krónika.

— **Első szent áldozás.** Jánosháza, Pálfa és Martonfa röm. kath. iskoláinak növendékei a folyó hó 18-án végzik a plébániai templomban első szent áldozásukat, amely alkalommal az ünnepi beszédet és szertartást, a gyermekek hitoktatója, Kristóf István helybeli káplán fogja tartani, illetőleg elvégezni.

— **Tanitói fizetéskiegészités.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Toma János hosszuperesztegi tanitó fizetésének ezer koronára való kiegészitése czimén háromszáz koronát utalványozott.

— **Hamis bukás.** Kántor Béla kereskedő, aki csak nemrég nyitott városunkban üzletet, árukészletének potom áron való eladogatása után megszökött. Az illetékes hatóságok elrendelték körözését. A nagy port fölvert esettel lapunk vezércikke foglalkozik bővebben.

— **Piros tojás az arg honvédeknek.** Kellemes meglepetésben részesitette vármegyénk alispánja a 48-as honvédeket. A napokba érkezett leiratával azok részére, akik a járás területén tartózkodnak, fejenkint nyolc koronát utalványozott ki a husvéti ünnepekre való tekintettel.

— **Tizenötezer gyermek sorsa.** Kezdodomásu, hogy az Országos Gyermekvédő Liga néhány esztendei fennállása óta közel tizenötezer züllött gyermeket mentett meg a társadalomnak. E nagy siker a jótékonyság terén eddig páratlanul áll. A hatóságok, a társadalom minden rétege és a sajtók buzgólkodnak, hogy a liga áldásos működését továbbra, meg fokozottabb mértékben folytathassa. Igy a pénzügyminiszter megengedte, hogy a liga tárgynyereménycsorsjegyeket rendezzen. A liga ennek következtében sorsjegyeket bocsátott ki, a melyeknek mindegyike nyer érdekes ezüst vagy aranytárgyat. Egy sorsjegy ára 1 korona 50 filler. Aki ily sorsjegyet vásárol, egyrészt jótékonyságot gyakorol, másrészt szép ajándekhoz jut. A legkisebb nyeremény is megéri az 1 korona 50 fillert! Van azonban egész sereg százakat és ezreket érő nyeremény is sőt egy 20.000 koronas is! Ily sorsjáték még soha nem volt és hogy a liga megis rendezheti, annak titka abban rejlik, hogy a liga közel 200.000 koronát érő kisebb-nagyobb ajándektárgyat kapott kereskedőktől és gyárosoktól és ez ajándekokat akarja értékesiteni sorsjátek utján. Vegyünk tehát liga sorsjegyeket, melyek már kaphatók mindenütt!

— **Támogassuk a Kossuth-Muzeumot.** 1848-ra örökké vissza emlékszik a magyar. Nagy idők voltak azok és nagy emberek a megteremtői. Áhitattal, kegyelettel kell tekinteniök mindenre, ami arra az időre emlékeztet. Meg kell becsülniök a nemzeti küzdelmüükből reánk maradt emlektárgyakat, melyek egy szebb jövő kivivására serkentenek bennünket. És mi még sem adjuk meg ezen szent emlektárgyak leggazdagabb tárházának a Kossuth-Muzeumnak

---

Azóta állandóan kisér a cvikker, az orrom tövéről nem hajlandó soha.

Megnéztem vele a Kis-Alföldet, a szülőhelyemet, ahol bölcsőm ringott, ahol a dajka dalolt felettem »Cseresnyés, cseresnyés, cseresnyés-gár,« ahol gyermekéveimet töltöttem el, ahol felnévelkedtem, ahol a szem messze ellát, ahol a tekintet nem korlátozza semmi, ahol megtanultam a természetet szeretni.

Láttam vele a Fertő-tó vizét, mikor csendesen nyugodott s verte vissza az ezüstös párában a napsugarakat. Láttam vele a tó szörke vizét, mikor a szél korbácsolta, láttam iszapos partjait, ingoványos részeit.

Kisért a Nagy-Alföldön keresztül, ezen a csodás vidéken. Megelevenedtek Petőfi költeményei, szinte láttam a magyarok menését, futását, szilaj rokamit, csatakiáltását; gulya, ménes delelését, délibábot, pásztortüzeket, csárdákat, tanyákat, ösztövér kutágast . . . Szép vagy Alföld, legalább nekém szép!

Betekintettem vele a vásáros Szolnokra, a kálvinista Rómába, néztem a zagyva német Szatmáron, hol a sok lengyelszidó, oláh, tót, ruthén, német, magyar iszonyuan hemzsegnek.

Eljött velem Erdély bércei közé, Nagybányára, a piktor városba, hol a kontár-festők százai telepszenek le nyáron, hogy a — négy nagy müvészt Ferencyt, a forradalmárt, Iványi-Grünwaldot, Rétyt, Thormát — csak távolról is láthassák.

Odatolakodott az aranybányák közelébe, a Veresvizi-kapuhoz, de már a sötét melybe nem volt kurázsija lemenni, inkabb [illegible] Lígetbe«, ahol a szép nyaraló hölgyeket, Jókai Katalinjait, Eéldi Pálnéjait, Azraeljait láthattam; ahol a komisz belebolonditott egy fekete szem éjszakájába, melv sötétségből alig tudtam kiábrándulni.

Ezután elsietett velem Pestre, ebbe a züllött világvárosba. Elvezetett a palóskás lakásokt, a miniszteriumok palotájaig; az előkelő szalonszobáktól az utolsó lebujig; a Szépmüvészeti Muzeum mesés képtárától a szegény piktor nyomoraságos lakásáig; a szolid elettől a hajmeresztő tivoravágig. Ennyi sok mindentől megundorodtam.

Hátat forditottam Pestnek. Vágytam egy csendes faluba. Cseberből vederbe jutottam. Itt meg láttam az átkos pártviszályt, az érdekelt családok harcát. Vezetett a haragostól az irigyig; a pletykázótól a csuszómászóig; a fennhéjázótól a gőgösig.

— Hová menjünk? — tört ki a kétségbeesés.

Végül az iskolába tértünk. Azok közé a kis csemeték közé, akiknek lelkük ártatlan, tiszta, mint a ligom; akik közöt csak jókedvet, vidámságot láttunk; akiket meg nem érintett a világ káros szele; akik rajongó szeretettel simulnak az emberhez; akik között öröm lenni.

— Itt . . . itt lesz nekünk jó! Maradjunk itt, ebben a kicsiny kis országban és készitsünk magunknak egy hajlékot, mert csak i l y e n embereknek van megigérve a mennyek országa! . . .

— Sokszor az ember rosszul alszik. Álmában különféle gondolatok kavarognak. Mikor felkel, kábult, szórakozott . . .

Az iskolában a gyerekek jóltömre elcsöndesedtek és tárcsán neztek. Mi lehet ez? kerdém magamban. Ekkor veszem eszre, hogy szórakozottságból a tollal, tintaval együtt a tükrös is bevittem az osztályba. Hamar elrejtettem az asztaliókba. Tiz óra után, hogy senki meg ne lássa, sietve vittem vissza a szobámba. A nagy sietségben a lépcsőn megcsuszván, a falnak vágódtam, a hűséges cvikkerem az orromról lecsuszott és a tizenhármas számu üveg a folyosó kövezetén összetörött.

A világ elborult előttem és addig nem is látok, mig a tizenhármas számu cvikkerem halottatból föl nem támad.

duplájával emeli ilyenkor az árakat.

Hát akkor ki károsodik?

Mindenesetre a fogyasztó közönség. Az amugy is agyonsanyargatott, az amugy is szegény nép.

És van-e nagyobb lelketlenség, mint összeharácsolni, mint igy *modern uton* elrabolni a szegény néptől a veritékes munka révén szerzett, az össze kuporgatott filléreket?

Lehet-e áldás az ilyen galád módon szerzett vagyonon?

Pedig hányan vannak olyanok, akik mind ilyen uton-módon szerezték vagyonukat.

És a mai *modern* társadalom megtüri kebelében az ilyen becstelen egyéneket.

— Vajjon miért?

— Mert ma a *pénz beszél* . . .

— A becsület mellékes.

— Innen van az, hogy ma már minden tiz ember közül csak egy marad becsületes, a többi kilenc inkább meggazdagszik.

Már pedig, ha valaki nem örököl, se lutrin nem nyer, akkor tisztességes uton, becsülettel nem tud hirtelen meggazdagodni.

Vagy tán tisztességes uton való meggazdagodás az, ha bármilyen adott esetben a furfangosabb hálátlanul visszaél az együgyübb tájékozatlanságával és azt a lehető legnagyobb mértékben megkárositja? (Alapelv: Az egyik fél gazdagodása a másik fél károsodását idézi elő?

Ma még mindez könnyen lehetséges, mert a laza törvények hiányos paragrafusai között hamar eltéved az igazságosság.

De remegjenek a hitványlelkűek:

„Mert él az Ur. Lesz még ítélet
Megvesszőzni a bünt, a vétket.

* * *

Ime egy másik tény.

Amikor hire futott városunkban annak, hogy Kántor Béla — bukni készül, — akkor, nagyon sokan olyanok, akik müveltek nek, becsületeseknek tartják magukat, — férfiak, nők vegyest — megrohanták a kérdéses üzletet és ki pénzért, ki ingyért hordták erre is, arra is a különböző árukat.

Kérdem, vajjon tudják-e az illetők, hogy akkor, amikor a csalárd uton bukni készülő kereskedő hitelbe vett áruit potom áron megvették, ugyanakkor ők is segédkezet nyujtottak a csaláshoz és ők is bünrészesekké váltak?

Vajjon tudják-e azok, akik részint dugva, részint nyiltan fizetés nélkül emeltek el egyes árukat, hogy e cselekedetük által közönséges tolvajokká alacsonyodtak le?

Nem hiszem, hogy tudják, nem hiszem, hogy éreznék tettük ocsmányságát, mert akkor visszadobták volna a jogtalanul elsajátitott, vagy piszkos uton megszerzett dolgokat.

Avagy tán azt gondolják az illetők, hogy a nagy titokban elkövetett tettük *tényleg titok* és a már ugyis sokat toldott-foldott becsületük még ezek után is tisztán ragyoghat? Oh akkor nagyon csalódnak.

Tán már abban az órában, amelyikben titkon cselekedtek, tudtunk róla.

Rátudnánk mutatni ujjal mindegyikükre.

Most is csak *kiméletből* hallgatjuk el neveiket, mert nem akarjuk meggondalatlan tettük miatt pelengére állitani őket.

De reméljük, sőt elvárjuk, hogy az okozott károkat jóvá fogják tenni az által, hogy a jogtalanul elsajátitott és az ocsmány uton szerzett dolgok értékének megfelelőleg, — ha névtelenül is, de adakozni fognak a jánosházai szegények javára.

A megátalkodottakra és az elbizakodottakra pedig majd lesz gondunk. Ők vigyázzanak magukra, mert *ami késik, nem mulik!*

* * *

»Igazságosság, becsületesség, hol késel az éji homályban?«

A könyv.

A magyar nép — hála Isten — megérezte, hogy az életben minden pályán, minden sorsban javarészint az boldogul, akinek az esze ki van csiszolva. Ember legyen a talpán, aki meg tud állani ma, aki panaszkodás nélkül, megelégedetten tudja átélni az életet.

Örvendetes dolog, hogy a nép fia képezi magát. Most már nem elég neki a kalendárium, nem kapkodja a vásári ponyván éktelenkedő füzeteket, melyek sötét bünökről, alantas dolgokról mondanak borzalmas dol-

---

A felelmetes orvos helyett egy egyszerü szobát találtam butorzat nélkül. Hol van itt az orvos? — kérdém magamban. Talán utat tévesztettem? Az nem lehetséges. Hiszen ott hátul a sarokban állt egy pasas, ez alighanem az orvost várja. Ez csak fogadó szoba lehet. Most tudom, hogy az is volt.

Egy tiz perc mulva rám került a sor.

— No, mi tetszik, uram? — kérdi a kis szakállas orvos.

— Rövidlátó vagyok, doktor ur. Megakarom vizsgáltatni a szememet, hogy milyen számu cvikkert hordják. Mert már olyan rosszul látok, hogy az eget bőgőnek nézem.

— Hát olvassa el, nézze, azokat a betüket — és a falra felvert nagy papirosra mutat, melyen kisebb-nagyobb betük feketéllettek.

— Nagy betüket elolvasom, de a kicsinyeket nem.

— Akkor próbálunk üvegeket . . . Hát most?

— A középszerü betüket látom, de a kisebbeket nem.

— Próbálunk még tovább.

És addig próbált, addig rakocsgatta az orromra a különböző erősségü üvegeket, mig a legeslegkisebbiket el nem olvastam.

A receptet megirta és örvendezve vágtattam a közeli optikushoz, — előbb azonban vagy öt koronát leszurkoltam az orvos kezébe . . .

— Alázatos szolgája! Kérek ilyen számu cvikkert — és előmutattam a cédulát.

— Olcsóbb vagy drágább fajtát parancsol-e?

— Majd meglátom.

Az optikus bácsi egész egy halom orrcsiptetőt rakott le elém. Mindegyik más és más alaku, formáju, áru volt. Sok válogatás után egyet megtartottam, Mindjárt föl is próbáltam. Szent Kleofás! Hisz más a világ, mint eddig! Sokkal szebb, sokkal szinesebb, sokkal mozgékonyabb előttem minden (mint a karaván)!

Most már cvikkeresen léptem ki az utcára. A meglepetések csak most jöttek meg. A cvikkerem minduntalan lekivánkozott a földre, sokszor a levegőben kellett kapkodnom utána, szóval nem igen érezte jól magát az orromon. A mélységet nagynak mutatta, az emelkedést dombnak láttam rajta s igy hol nagyokat léptem, hol meg-megbotlottam. Ami azelőtt szép volt, most csunya lett; ami csunya volt, szebb lett. Nagy lett az átváltozás.

Hazaérkezvén első dolgom volt megpróbálni, vajjon hogyan látom a kottákat. Pompásan. Oly egyenesen ültem az orgona mellett, mint a peckes baba; az ujjaim ugy jártak, mintha dróton rángatták volna. A siker nagy lett.

— Hogyan, hogy olyan jól orgonál ma, Novákovics?

— Hát nem látja a tanár ur, hogy már cvikkert viselek?

— Csakugyan . . . most veszem észre. Ugy találomra vette?

— Nema. Megvizsgáltattam magam az orvossal.

— Mutassa, milyen üvegje van, addig próbálja fel az enyémet . . .

— Melyiken lát most jobban?

— A tanár urén jobban látok.

— Azt elhiszem. Az enyém drágább is volt ám! . . . Mennyi volt a magáé?

— Öt korona.

— Lássa az enyém harminc korona volt.

— Meg is látszik.

— Ezentul legalább herr von Novákovics hallunk öntől is jó orgonálásokat.

— Ezentul . . . igen Hiszem és remélem is, mert most látok, eddig csak néztem.

— —

gokat. Mióta az iskola a betü szeretetére megtanitotta a népet, amióta a tanyai gyerek is messze faluba bandukol az iskolába, a könyv életszükséglet lett. A nép is keresi, szereti a jó könyvet s azokat megbecsüli. Arany János Toldiját ott tartja a zsoltár mellett a mestergerendán. Petőfi költeményeit házról-házra adja, Jókai »Uj Földi Ur«-ában gyönyörüségét látja.

A könyv az ujkor követelménye. Jó tiz esztendeje, hogy több vármegyénkben a földmivelésügyi miniszter nyilvános könyvtárakat állitott föl. Valami harmadfélezert. Mily kedves kép. Hetenként a faluházán, az iskolában, az olvasókörben megjelenik a falu minden felnőtt lakója, elhozza az elolvasott könyvet. És másikat vesz ki. Ahol ez igy van, ott nem unalmaskodnak, nem pletykáznak, nem fiskóznak, hanem olvasgatnak, tanulnak, müvelődnek.

Akinek história kell, a nyilvános könyvtárban sokat talál, aki a verseket szereti, az elmét gyönyörködtető költemányeket olvashat, aki az elbeszélést kedveli jobban, az bőven válogathat azokban az örökszép könyvekben, melyekben a lélek finomul és amelyekben a járahajló szív erkölcsi tanulsággal telik meg, felvértezvén az embert, hogy az életben meg ne botoljon.

Mind e munkákkal azonban nem volna teljes a gazdasági nép könyvtár, ha nem foglalnának helyett ott a gazdasági könyvek, melyek mindegyike a gazda barátja, megtanitván mindazokra, amelyek ismeretével több lesz a jövedelme.

A községek nemes versengésben jelentkeznek ma is a könyvtárért. A földmivelésügyi miniszteriumban sorjában [illegible] a maga meghatározott formája szerint [illegible] azokat.

Elejtett beszédek.

X. Tudod e mi a legujabb közmondás Jánosházán?

Y. No melyik?

X. Elillant mint a Kántor.

* * *

X. Hova mehetett Kántor Béla?

Y. Elment Pácsonyba.

X. Ugyan ne meséld!

Y. Na igen. Letért az egyenes utról

X. Hogy tudta a sarki korcsmáros a mostani csaposát megfogadni? Hisz az szidta eddig legjobban és leghangosabban?

Y. Igen szidta, de csak azelőtt.

X. És most?

Y. Csak nem bolond, hogy a gazdáját szidja.

Tüske.

Heti krónika.

— **Elsö szent áldozás.** Jánosháza, Pálfa és Martonfa rám. kath. iskoláinak növendékei a folyó hó 48-án végzik a plébániai templomban első szent áldozásukat, amely alkalommal az ünnepi beszédet és szertartást, a gyermekek hitoktatója, Kristóf István helybeli káplán fogja tartani, illetőleg elvégezni.

— **Tanitói fizetéskiegészités.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Toma János hosszaperesztegi tanitó fizetésének ezer koronára való kiegészitése czimén háromszáz koronát utalványozott.

— **Hamis bukás.** Kántor Béla kereskedő, aki csak nemrég nyitott városunkban üzletet, árukészletének potom áron való elajándékozása után megszökött. [illegible] hamisságok elrendelték körözetését. A napi port fölvert esettel lapunk vezercikke foglalkozik bővebben.

— **Piros tojás az egy honvédnek.** Kellemes meglepetésben részesitette vármegyénk alispánja a 48-as honvédeket. A napokba érkezett leiratával azok részére, akik a járás területén tartózkodnak, fejenkint nyolc koronát utalványozott ki a húsvéti ünnepekre való tekintettel.

— **Tizenötezer gyermek sorsa.** Kezdődött, hogy az Országos Gyermekvédő Liga néhány esztendei fennállása ott közel tizenötezer züllött gyermeket mentett meg a társadalomnak. E nagy siker a jótékonyság terén eddig páratlanul áll. A hatóságok, a társadalom minden rétege és a sajtók buzgolkodnak, hogy a liga áldásos működését továbbra, meg fokozottabb mértékben folytathassa. Igy a pénzügyminiszter megengedte, hogy a liga tárgynyeremény-sorsjáekot rendezzen. A liga ennek következtében sorsjegyeket bocsátott ki, a melyeknek mindegyike nyer értékes ezüst vagy aranytárgyat. Egy sorsjegy ára 1 korona 50 filler. Aki ily sorsjegyet vásárol, egyrészt jótékonyságot gyakorol, másreszt szép ajándekhoz jut. A legkisebb nyeremény is megéri az 1 korona 50 fillert! Van azonban egész sereg százakat és ezreket érő nyeremény is, sőt egy 20.000 koronas is! Ily sorsjáték még sohsa nem volt és hogy a liga megis rendezhéti, annak titka abban rejlik, hogy a liga közel 200.000 koronát erő kisebb-nagyobb ajándektargyat kapott kereskedőktől és gyárosoktól és ez ajandekokat akarja értékesiteni sorsjáték utján. Vegyünk tehát liga sorsjegyeket, melyek már kaphatók mindenütt!

— **Támogassuk a Kossuth-Muzeumot.** 1848-ra örökké vissza emlékszik a magyar. Nagy idők voltak azok és nagy emberek a megteremtői. Ahitattal, kegveletjóre emlekeztet. Meg kell becsülnünk a nemzeti küzdelmünkbol reánk maradt emlekárgyakat, melyek egy szebb jövő kivivására serkentenek bennünket. És mi még sem adjuk meg ezen szent emlektárgyak leggazdagabb tárházának a Kossuth-Muzeumnak

---

Azóta állandóan kisér a cvikker, az orrom tövéről nem hiányzik sohsa.

Megnéztem vele a Kis-Alföldet, a szülőhelyemet, ahol bölcsőm ringott, ahol a dajka dalolt felettem »Cseresbogár sirga, cseresbogár,« ahol gyermekéveimet töltöttem el, ahol felnévelkedtem, ahol a szem messze ellát, ahol a tekintet nem korlátozza semmi, ahol megtanultam a természetet szeretni.

Láttam vele a Fertő-tó vizét, mikor csendesen nyugodott s verte vissza az ezüstös párában a napsugarakat. Láttam vele a tó szörke vizét, mikor a szél korbácsolta, láttam iszapos partjait, ingoványos részeit.

Kisért a Nagy-Alföldön keresztül, ezen a csodás vidéken. Megelevenedtek Petőfi költeményei, szinte láttam a magyarok menését, futását, szilaj rokamát, csatakiáltását; gulya, ménes delelését, délibábot, pásztortüzeket, csárdákat, tanyákat, ösztövér kutágast . . . Szép vagy Alföld, legalább nekem szép!

Betekintettem vele a vásáros Szolnokra, a kálvinista Rómába, néztem a zagyva német Szatmárun, hol a sok lengyelzsidó, oláh, tót, ruthén, német, magyar iszonyuan hemzsegnek.

Eljött velem Erdély bércei közé, Nagybányára, a piktor városba, hol a kontár-festők százai telepszenek le nyáron, hogy a — négy nagy müvészt Ferencyt, a forradalmárt, Iványi-Grünwaldot, Rétyt, Thormát — csak távolról is láthassák.

Odatolakodott az aranybányák közelébe, a Veresvizi-kapuhoz, de már a sötét melybe nem volt kurázsija lemenni, inkabb eivitt a »Ligetbe«, ahol a szép nyaraló hölgyeket, Jókai Katalinjait, Eéldi Pálnéjait, Azraeljait láthattam; ahol a komisz belebolonditott egy fekete szem éjszakájába, mely sötétségből alig tudtam kiábrándulni.

Ezután elsietett velem Pestre, ebbe a züllött villavárosba. Elvezetett a pöröskás lakásoktól a miniszteium palotájáig; az előkelő, szalonszobáktól az utolsó lebujig; a Szépmüvészeti Muzeum mesés képtárától a szegény piktor nyomoruságos lakásáig; a a szolid elettől a hajmeresztő tivornyákig. Ennyi sok mindentől megundorodtam.

Hátat forditottam Pestnek. Vágytam egy csendes faluba. Cseberből vederbe jutottam. Itt meg láttam az átkos pártviszályt, az érdekelt családok harcát. Vezetett a haragostól az irigyig; a pletykázótól a csuszómászóig; a fennhéjázótól a gőgösig.

— Hová menjünk? — tört ki a kétségbeesés.

Végül az iskolába tértünk. Azok közé a kis csemetek közé, akiknek lelkük ártatlan, tiszta, mint a liliom; akik közöt csak jókedvet, vidámságot láttunk; akiket meg nem érintett a világ káros szele; akik rajongó szeretettel simulnak az emberhez; akik között öröm lenni.

— Itt . . . itt lesz nekünk jó! Maradjunk itt, ebben a kicsiny kis országban és készitsünk magunknak egy hajlékot, mert csak i l y e n embereknek van megigérve a mennyek országa! . . .

Sokszor az ember rossznak látszik. Elméjében különféle gondolatok kavarognak. Mikor felkel, kábult, szórakozott.

Az iskolában a gyerekek jókorme elcsöndesedtek és farcsan néztek. Mi lehet ez? kerdém magamban. Ekkor veszem eszre, hogy szórakozottságbol a tollal, tintaval együtt a tükrot is bevittem az osztályba. Hamar elrejtettem az asztalfiókba. Tiz óra után, hogy senki meg ne lássa, sietve vittem vissza a szobámba. A nagy sietségben a lépcsőn megcsuszván, a falnak vágódtam, a hűséges cvikkerem az orromról lecsuszott és a tizenhármas számu üveg a folyosó kövezetén összetörött.

A világ elborult előttem és addig nem is látok, mig a tizenhármas számu cvikkerem halottatból föl nem támad.

azt, ami magasztos hivatásánál fogva meg illetné. Hivatalos közegeink sem teszik meg kötelességünket. A multban Bánffy, Széll, Tisza sőt a Fehérváry kormány is támogatta a Kossuth-Muzeumot, csak a mai nemzeti kormány nem tette meg a kötelességét. Ezért fordulunk a hazafias magyar társadalomhoz, a melybe egyedüli reménykünk helyezzük, hogy a muzeum kiadványainak vásárlásával mentse meg a Kossuth-Muzeumot. 10 korona ellenében megküldjük Hock János: »Rákóczi« cimü díszmüvét. Ebből, a miből 20 koronás szalonkiadás is van. 100—150 koronáért megküldjük a »Kossuth Lajos azt izente« cimü hatalmas képét, a mely 170 cm. szélességével és 130 cm. magasságával a legnagyobb olajnyomat a kontinensen. A 100 koronás kép egyszerü keretü, a 150 koronás arasznyi széles díszes aranykeretben van. Tárgya fenséges, kivitele ehhez méltó. Ugyancsak megrendelhető lapunknál Kossuth Lajos életnagyságu, müvészi olajfestésü arcképe 150 koronáért, a mely Kossuth Ferencz eredeti festménye után készült, nem különben Rákóczy, Petőfi, esetleg más jeleseink olajfestésü, életnagyságu arcképeit is szállitjuk 150 koronáért. — Ezért fordulunk olvasó közönségünk hazafiasabb elemeihez kérve, hogy rendeljek meg a fent leirt értékes, remek müveket lapunktól. Minden megrendelés szerkesztőségünkhöz intézendő.

— **Nem akad körorvos.** Szomoru világot vet közegészségügyünkre ama tény, hogy egyes falvakban a rendszeresitett körorvosi állásokra sokszor éveken keresztül nem akad pályázó. Igy vannak a [illegible] tegiek is. Az ott rendszeresitett körorvosi állásra a most lejárt pályázati határidő alatt sem jelentkezet senkti, ennek következteben az állás még mindig, — mint már évek óta, — betöltetlen.

— **Öngyilkosság.** Váci József jánosházai lakos az elmult héten, eddig ki nem deritett okból felakasztotta magát. Az öngyilkosság okának kideritése céljából a hivatalos vizsgálat megindult.

Épitkezések bejelentése. A kereskedelmi miniszter egy ma érkezett leiratában fölhivja az alispánt, hogy utasitsa az elsőfoku iparhatóságokat az épitkezési bejelentések szigorubb ellenőrzésére. Egyben pedig elrendeli a miniszter azt, hogy minden olyan épitkezést, mely legalább 20 munkást fog alkalmaztat, tartozik az elsőfoku iparhatóság haladéktalanul bejelenteni az iparfelügyelőnek.

— **Érdekes ludlopás.** Halász Németh Józsefné Schlesinger Rudolfnak ludóljából f. hó 7-én este 8 órakor egy hizott ludat elopott. Hogy zajt ne csináljon, a nyakát kitekerve a szomszéd szalmakazaljába dugta, hol megtalálták. A járásbiróságnál lett feljelentve.

— **Cigány idyll.** Özv. Schlesingerné leánya, Sándor Ládás nevü muzsikus cigánynyal f. hó 13-án ismeretlen helyre szökött Bobáról.

— **Csendélet Borgátan.** Gondtalanul játszadozott az utcán Samu Lajos gyermeke Fischer Hermanéval husvét hétfőn. Egyszer csak sirásra fogták a dolgot, amit meghallott Samu Lajos és egy darab kővel ugy megdobta a Fischer bal szemét, hogy az orvosi látlelet szerint egy és fél cm. folytonosság hiány lett konstatálva. Az ügynek folytatása lesz a celldömölki járásbiróságnál.

Gabona-árak.

— 1909. április 14-én. —

Salzberger Rudolf jelentése szerint:

[illegible]	[illegible]3.40	korona
Rozs	9·30- 9·40	»
Árpa	8·50- 9·20	»
Zab	8·80- 9·70	»
Bab	8·00- 8·00	»
Tengeri	8.25- 8·60	»

50 kilogrammonkint.

Irányzat politikai viszonyok következtében szil. rd.

!Egész éven nagy raktár, nagy választék!

mindennemü kész férfi és gyermekruhákban.

Hova, hova pajtás oly sietve?? Megyek Cseh Kálmán és fia kész férfi és gyermekruha nagy áruházába!! Miért épen oda?? mert ott nagy választékban talál bárki izléses kész férfi és gyermekruhát, már 2 koronától feljebb minden szinben, minden nagyságban, s a legolcsóbb árban. Ahol nagy figyelem fordittatik a rendelt munkára is, mert elsőrendü munkások s kitünő szabászok vannak. Koczkázat kizárva, mert nem tetszés esetén az árut, ha rendelt is visszaveszik s a pénzt is [illegible]

Kirakatunk megtekintése után, meggyőződést szerezhet olcsó s izléses munkával bárki.

Tisztelettel

CSEH KÁLMÁN ÉS FIA.

JÁNOSHÁZA, Vasmegye.

Stock-Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS ÉS STOCK

gőzpárolótelepéből

BARCOLA.

Egyedüli Cognac-gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható Jánosházán: minden jobb üzletben.

MINDEN tekintetben nagyon kellemes és előnyös

HÁZISZER

A „DIANA-SÓSBORSZESZ“

Kapható: 40 fill. 1 és 2 koronás üvegekben

SINGER SÁNDOR

fűszerkereskedőnél

JÁNOSHÁZAN.

Vidéki megrendeléseket UTÁNVÉTELLEL a legpontosabban elintezek.

NYOMATOTT RUBIN SALAMON KÖNYVNYOMDÁJÁBAN, JÁNOSHÁZÁN.